

Nauja Europos socialinė sutartis

ESP manifesto 2019

Europos Sąjunga turi tarnauti savo žmonėms.

2019 m. gegužės mėn. Europos Parlamento rinkimai - galimybė pakeisti ES ir sukurti teisingesnę Europą. Visuomenė vis dar gyvena su 2008 m. ekonominės krizės socialiniais pasekmėmis, o iššūkių joms įveikti vis daugėja. Europoje įsigalėjusi nelygybė, kuri nevaldomai vis didėja. Būtina kovoti už teisingą apmokestinimą. Nemažiau svarbu kuo skubiau imtis veiksmų, kad suvaldyti klimato kaitą. Būtina pasinaudoti skaitmeninės revoliucijos galimybėmis ir užtikrinti sklandų prisitaikymą prie naujovių. Privalome užtikrinti teisingą ir darnią žemės ūkio transformaciją. Mažinti migracijos migracijos žalą ir užtikrinti visų europiečių saugumą. Europai reikia efektyvaus valdymo ir aiškios politinės krypties, atsisakant žalingų neoliberalių ir konservatyvių modelių, siekti darbo ir asmeninio gyvenimo balanso, sveikos aplinkos, socialinės apsaugos ir ekonominio modelio, mažinančio nelygybę ir dirbančiųjų skurdą. *Situacija privalo pasikeisti.* Reikalingi didžiuliai pokyčiai, kad sukurtume tokią Europą, kuria tikėtų visi europiečiai. Nacionalistinė nostalgija, kad ir kaip patraukliai kartais besikambėtų yra tik pavojingas akių dūmimas, ir kelia pavojų pažangioms Europos vertybėms. Mes – socialdemokratai – turime **užtikrinti piliečių gerovę ir užtikrinti socialinę bei ekonominę pažangą, nepamirštant nė vieno žmogaus ir nė vieno regiono pereinant prie naujų skaitmeninių technologijų ir darnaus vystymosi.** Europa turi pereiti prie cikliško gamybos ir vartojimo modelio, kuris tausotų mūsų aplinką ir jai nekenktų. Mes stiprinsime Europos vienybę ir gersime jos įvairovę. Kaip socialdemokratai, siūlome **naują Europos socialinę sutartį.**

LYGI IR TEISINGA EUROPA. Nelygybė turi būti įveikta, o turto koncentracija nebegali būti tik išrinktųjų rankose. Gerovės Europa įmanoma tik su gerovės valstybėmis, socialinės gerovės tinklais ir kokybiškais viešosiomis paslaugomis yra gyvybiškai svarbūs, siekiant įveikti skurdą ir apsaugoti tuos, kuriems reikia pagalbos: jaunimui, pagyvenusiems žmonėms, pažeidžiamiesiems darbuotojams ir bedarbiams. Socialdemokratų pareiga apsaugoti žmones, jei jie susirgo, prarado darbą, turi negalią arba išgyvena sunkius laikus. Teisė į kokybišką ir prieinamą sveikatos priežiūros paslaugas, švietimą ir orias senatvės pensijas yra visuotinė ir turi būti užtikrinta. Visi žmonės turi teisę dirbti ir gyventi oriai, nepriklausomai nuo amžiaus, lyties, socialinės padėties, tautinės ir lytinės tapatybės. Nedarbo ir socialinės atskirties problema turi būti sprendžiama kartu, o ne traktuojami kaip atskirų asmenų nesėkmės. Turime siekti vienodo užmokesčio už vienodą darbą toje pačioje darbo vietoje principo. Visi darbuotojai turi turėti tokias pačias teises: jokio darbo be darbo sutarties, jokio darbo be teisingo darbo užmokesčio ir jokių nenustatytos apimties („nulinių“) darbo sutarčių ar fiktyvaus savarankiško darbo. Kovosime už orų minimalų darbo užmokestį visoje Europoje. Darbuotojų skurdas yra moraliai ir ekonomiškai nepriimtinas. Mes sieksime papildomo nedarbo draudimo mechanizmo Europoje, kuris apsaugotų valstybes nares, jei nedarbas staiga išaugtų. Efektyvus socialinis dialogas ir narystė profesinėse sąjungose yra geriausias būdas užtikrinti dirbančiųjų žmonių apsaugą ir didesnę darbo užmokestį. Mes norime efektyvios Europos Sąjungos institucijos, pajėgios kovoti su socialiniu dempingu bei užtikrinti sąžiningą darbuotojų judėjimą visoje ES. Būtinai socialinis mechanizmas, kad ES „Socialinis Ramstis“ taptų privalomas, integruojant ir stiprinant valstybių narių gerovės programas, tobulinant darbo rinkos modelius ir gerinančių gyvenimo kokybę.

SOLIDARI EUROPA: GEROVĖ VISIEMS, O NE IŠRINKTIESIEMS. Netoleruosime nereguliuojamos rinkos ir sieksime, kad nebūtų taupoma pažeidžiamiausiųjų sąskaita. Turi būti užtikrintos vienodos ekonominės galimybės visiems, o klestėjimas būtų tvarus ir vienodai

pasiekiamas visiems europiečiams. Būtinai ilgalaikis investicijų planas, kad pramonės šakos ir darbuotojai galėtų prisitaikyti prie besikeičiančios ekonominės aplinkos ir tvaraus perėjimo prie ekologiškesnių technologijų, skaitmenizacijos bei dirbtinio intelekto panaudojimo. Europos pramonės strategija turi skirti dalį investicijų moksliniams tyrimams bei inovacijoms, skatinti mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą bei užtikrinti darbo vietų kūrimą ir apsaugą ES. Euro zonai reikalingos esminės reformos. Europos fiskalinė politika turi būti peržiūrėtos, siekiant užtikrinti, kad jos skatintų tvarų augimą ir užimtumą. Piliečių socialinės teisės turi būti svarbesnės nei tarptautinių korporacijų ekonominės laisvės. Ir toliau sieksime sąžiningo vienodo apmokestinimo šalyse narėse, kovosime su vengimu mokėti mokesčius ir agresyviu mokesčių optimizavimo planavimu. Skatinsime konsensuso Europos Sąjungoje, siekiant užtikrinti tinkamą realaus apmokestinimo lygį ir sustabdyti įmonių pelno mokesčio minimizavimą. Visi europiečiai ir visos įmonės turi lygiaverčiai prisidėti prie visuomenės gerovės, sąžiningai laikydamiesi savo mokesčių įsipareigojimų. Pelno mokesčiai privalo būti sumokami ten, kur jis yra sugeneruojamas. Sugriežtinsime finansų rinkų ir bankų sektorių taisykles, nes piliečiai neturėtų kompensuoti dėl bankų padarytų klaidų patirtų nuostolių ar rizikuoti savo indėliais. Visų europiečių gerovei užtikrinti ir nelygybei mažinti reikalingas didesnis biudžetas. Tik taip galėsime užtikrinti piliečių, regionų ir šalių sanglaudą ir solidarumą.

DARNI EUROPA - TAUSOJANTI MŪSŲ PLANETĄ. Europa turi imtis lyderystės kovoje su klimato kaita ir įgyvendinant aplinkosaugos politiką, vien dėl to, kad kai kurie tarptautiniai partneriai šioje srityje atsilieka arba sąmoningai nevykdo tausojančios aplinką politikos. Europa turi siekti biologinės įvairovės išsaugojimo mūsų žemyne ir visame pasaulyje, bei visomis politinėmis priemonėmis sustabdyti taršą. Socialdemokratų vizijoje dera ir mūsų planetos apsauga, ir visų mūsų piliečių interesai; švarus oras, švarus vanduo, švari energija ir kokybiškas maistas turi būti prieinami visiems. ES turi priimti tvaraus vystymosi paktą, kuriame būtų nustatyti socialiniai ir ekologiniai tikslai, siekiant užtikrinti, kad ekonominiai interesai nekenktų aplinkai. Finansinis pereinamojo laikotarpio fondas padės socialiai atsakingai įgyvendinti JT tvaraus vystymosi darbotvarkę ir tikslus iki 2030 m. Užtikrinsime, kad ES kovos su klimato kaita siekiai, atitiktų Paryžiaus susitarimą ir apimtų naujausius mokslinius klimato kaitos tyrimus. Europos Sąjungos priemonės, susijusios su aplinkos apsauga nedelsiant privalo būti atnaujintos. Privalome pasiekti, kad taptume atsinaujinančios energijos bendrija ne vėliau kaip iki 2050 m., o mūsų ekonominė veikla neturėtų įtakos klimato kaitai. Didelės CO₂ emisijos privalo būti apmokestinamos visoje ES vienodai sąžiningai, kad teršėjai sumokėtų už taršos padaromą žalą ir galėtume finansuoti švarios energijos prieinamumą. Gyventojų gyveimo kokybę pagerinsime suteikdami prieinamus ir efektyviai energiją vartojančius būstus, supaprastindami susisiekimą ir gerindami oro kokybę. Kad tai pasiektume skatinsime prieinamo būsto ir švaraus viešojo transporto Europoje planą. Kovosime su energetine vergove ir švaraus vandens trūkumu, užtikrinsime sveikų, kokybiškų ir saugių maisto produktų prieinamumą, sustabdysime kenksmingą toksinių cheminių medžiagų daromą žalą. Nauja ES žemės ūkio politika turėtų apatenkinti naujus visuomenės poreikius, įskaitant tvarius gamybos būdus, geresnę mitybą, mažesnę maisto atliekų kiekį, padidėjusią gyvūnų gerovę, klimato apsaugą ir biologinės įvairovės išsaugojimą.

LAISVA IR DEMOKRATIŠKA EUROPA. Demokratija yra didžiausia ES vertybė. Ji turi būti gerbiama Europoje ir skatinama užsienyje. Mes įsipareigojame ginti ir tobulinti savo demokratiją, suteikiant piliečiams galimybę dalyvauti viešajame gyvenime vietos, nacionaliniame ir Europos Sąjungos lygmenyse. Piliečių įsitraukimas, viešoji atskaitomybė, skaidrūs bei teisingi sprendimų priėmimo procesai turi būti stiprinami visais lygmenimis. Mes sieksime atvirų ir aktyvių visuomenių, kuriose žmonės turi lygias teises ir galimybes bei nepatiria diskriminacijos, išankstinio nusistatymo dėl lyties, amžiaus, rasės, religijos, etinės ir lytinės tapatybės, turi teisę privatumą ir saugumą. Kultūrinė įvairovė praturtina Europą ir jos žmones. Įvairovė – Europos tapatybės ir stiprybės dalis; mažumų teisės turi būti apsaugotos. Mes siūlome, kad gegužės 9 d. - Europos diena - taptų

nedarbo diena visose valstybėse narėse, siekiant iškilmingai paminėti taiką ir vienybę Europoje. Mes kovosime su visais, kurie skatina neapykantą, netoleranciją ir diskriminaciją. Ginsime teisinę valstybę ir žmogaus teises visose šalyse narėse bei užtikrinsime, kad ES turėtų visas būtinas priemones tai padaryti. Sieksime griežto reguliavimo leidžiančio užkirsti kelią bet kokiam piktnaudžiavimui ES ar viešosiomis lėšomis – nesvarbu, ar privačiam pelnui, ar stiprinti politinę galią. Užtikrinsime, kad piliečius saugančios institucijos nesusidurtų su pernelyg dideliu spaudimu jų finansavimui ir jų teisei veikti. Mes kovosime su visais, kurie kovoja su demokratija, skleisdami tikrovės neatitinkančią ir žalingą informaciją, manipuliuodami viešąja nuomone arba sąmoningai trikdydami demokratinius mainus. Sieksime, kad žiniasklaida ir pilietinė visuomenė išliktų laisva bei nepriklausoma. Joms neturi būti trukdoma atlikti savo vaidmenį demokratijoje, privalo būti užtikrinama tinkama informacijos šaltinių apsauga. Policijos ir teismų skaidrinimas, bendradarbiavimo stiprinimas skatins kovą su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu.

FEMINISTINĖ EUROPA SU LYGIOMIS GALIMYBĖMIS VISIEMS. Bet kokia diskriminacija Europos visuomenėse yra nepriimtina. Mes siekiame sukurti teisinę ES lyčių lygybės strategiją. Ir toliau sieksime vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumo panaikinimo. Netoleruosime seksualinio priekabiavimo bei smurto prieš moteris ir smurto lyties pagrindu bei užtikrinsime, kad reprodukcinės ir seksualinės sveikatos ir teisės būtų užtikrintos. Kiekvienas turi teisę spręsti dėl savo kūno. Tikime visuomene, kurioje moterys ir vyrai turi vienodas galimybes derinti darbą ir asmeninį gyvenimą, vienodai dalyvauti visuomeniniame ir politiniame gyvenime; kiekviena moteris turi teisę į nepertraukiamą karjerą, kaip ir kiekvienas vyras turi teisę auginti savo vaikus ir rūpintis savo šeima. Sieksime pašalinti visas teises ir visuomenines kliūtis, trukdančias LGBTI žmonėms gyventi laisvai, lygiomis teisėmis ir galimybėmis, saugiai bei su pagarba.

PAŽANGI EUROPA - PLANAS JAUNIMUI. Aiškesnės ir geresnės ateities perspektyvos jaunimui - optimistiškesnės nuotaikos pagyvenusiems Europos piliečiams, kuriems nebereikės baimintis nesaugumo vyresniame amžiuje. Jauniems europiečiams turi būti suteiktos galimybės ir įgūdžiai formuoti savo ateitį ir tapti aktyviais piliečiais. Ateities kartų vystymasis turi būti grindžiamas kartų dialogo solidarumo principu. Nepriimtina, kad vienas iš keturių ES vaikų gyvena skurde. Viesiems vaikams turi būti užtikrintos kokybiškos ir prieinamos sveikatos priežiūros, paslaugos, ikimokyklinis ugdymas, švietimas, būstas ir mityba. Įgyvendinsime Europos vaiko garantijos iniciatyvą, užtikrindami, jog visi jaunieji europiečiai nepatirs skurdo ir nepriežiūros. Sieksime visiško jaunimo užimtumo ir socialinės atskirties mažinimo – tęsime Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuri jau padeda milijonams jaunų europiečių gauti kokybišką darbą, stažuotę ar geresnį išsilavinimą. Švietimas yra visų teisė, kuri turi būti užtikrinta. Ir toliau remsime ir stiprinsime „Erasmus+“ programą, užtikrinsime, kad ji būtų naudinga ir prieinama visiems, nepriklausomai nuo tėvų socialinės padėties. Sieksime jaunų žmonių galimybių užtikrinimo susipažinti su kultūra.

STIPRI IR VIENINGA EUROPA, SKATINANTI SIEKTI GERESNIO PASAULIO. Vis nestabilesniame pasaulyje Europa turi būti demokratijos, taikos ir stabilumo, taip pat socialinio teisingumo, dialogo, multikultūriškumo, žmogaus teisių, oraus darbo, teisės viršenybės, tvaraus vystymosi ir lyčių lygybės etalonas. Turime išlikti vieningi ir siekti tvaresnės globalizacijos - ES turėtų siekti Jungtinių Tautų reformos. Užtikrinsime, kad aukšti socialiniai ir aplinkosaugos standartai, žmogaus teisės, vartotojų teisių apsauga, bei dirbančiųjų teisės taptų neatsijama būsimų prekybos susitarimų tarp ES ir išorinių partnerių dalis. Visiems susitarimams turėtų būti taikoma demokratinės priežiūros priemonės, užtikrinant tinkamą pilietinės visuomenės įsitraukimą. Kategoriskai nesutinkame su neefektyvia privataus arbitražo sistema. Mes pažadame investuoti 0,7 proc. mūsų BNP į paramą vystymuisi ir stiprinsime partnerystę su besivystančiomis šalimis. Ir toliau bendradarbiausime su NATO ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis, vystysime bendrą Europos gynybą, telkdami ir dalindamiesi ištekliais, siekiant užtikrinti taiką ir saugumą.

Europai reikia sąžiningos bendros prieglobsčio ir migracijos politikos, grindžiamos bendra atsakomybe ir valstybių narių solidarumu bei bendradarbiavimu su kilmės ir tranzito šalimis. Visiems naudinga gerai valdoma, vienoda ir sąžininga migracijos sistema; ji gali sustiprinti ekonomiką, kurti darbo vietas ir išsaugoti gerovės sistemą. Europa turi kontroliuoti migraciją ryžtingiau, teisingiau ir efektyviau, išlaikydama veiksmingą savo sienų kontrolę, kovodama su prekyba žmonėmis ir nusikalstamu žmonių išnaudojimu, bei gerinant asmenų, kuriems reikia prieglobsčio, apsaugą. Tam turime atverti saugius ir teisėtus kanalus, remti kaimyninių regionų apsaugos pajėgumus ir kovoti su migracijos priešastimis, įskaitant klimato kaitą. Tam reikės naujos ir efektyvios partnerystės su Afrika bei nuoseklaus Europos investicijų plano Afrikai. Skatinsime efektyvesnę integracijos politikos finansavimą ir remsime priimančius miestus ir bendruomenes.

2019 m. gegužės mėn. vyksiantys Europos Parlamento rinkimai – tai metas pasirašyti **naują socialinę sutartį Europai, kuri saugo piliečių teises ir skatina solidarumą**, ir Europos, kuri užtikrina geresnį gyvenimą visiems, o ne saujelei išrinktųjų. Mes **kovojame už Europos vertybes ir visų mūsų bendrą ateitį**. Europos socialistų partija užtikrins pažangą ir pagerins piliečių gyvenimą kaimuose, miesteliuose, miestuose ir regionuose visoje Europoje. **Palaikydami ESP partijas nares, jūs palaikysite ir kursite savo Europą.**